

Natsukawa, Sōsuke: **O mačku, ki je rešil knjige.**

Iz angleščine prev. Sonja Benčina. Ljubljana: Vida, 2022. 204 str.

| M – 4. stopnja

| Knjigarne | Bralna kultura | Fantje | Žalovanje | Vzporedni svetovi | Mačke | dedki | smrt
| osamljenost | knjige | branje | šole | prijateljstvo | pustolovščine | samorealizacija | živali
v domišljiji

Fantastična, simbolična pripoved o pomenu knjig in branja, za mlade bralce v 3. triletju OŠ in srednješolce, primerna za medgeneracijske pogovore, v spodbudo in pomoč mentoricam in mentorjem branja. 😊

Knjigarna Natsuki je na videz skromna knjigarnica, toda hrani dragocene literarne zaklade z vseh koncev sveta. Ko lastnik umre, knjigarno podeduje njegov vnuk Rintaro, ki žaluje za dedkom in se sprašuje, kaj narediti s knjigami, ki jih ima zelo rad. Obišče ga govoreči maček, ki ga popelje skozi štiri labirinte: v prvem naleti na premožnega moškega, ki kopiči nove knjige; v drugem raziskovalec literature reže knjige na bistvene koščke, izvlečke; v tretjem nadobudni založnik izdaja samo knjige, ki se dobro prodajajo v sodobnem času. Rintaro šele v četrtem labirintu spozna, da je bistvo kakovostne literature, da bralcu širi duha in vzbuja sočutje. *»Knjige so napolnjene s človeškimi mislimi in občutji. Občutji ljudi, ki trpijo, ljudi, ki so žalostni ali veseli, ki se radostno smeji. Ko prebiramo njihove besede in njihove zgodbe, z njimi doživljamo iste občutke in s tem bolje spoznavamo njihove duše. Zaradi knjig lahko spoznavamo ne le ljudi, ki so vsak dan v naši bližini, ampak tudi ljudi, ki živijo v povsem drugačnih svetovih.«* (str. 182) *In tudi to, da je branje do neke mere naporno, vendar se spleča: »Vsaka težka knjiga nam predstavlja čisto nov izziv. (...) Če se ti zdi kakšna knjiga prelahka, to pomeni, da vse, kar je v njej, že veš. (...) Zato je lahko. Če pa se ti zdi težka, je to dokaz, da vsebuje nekaj popolnoma novega.«* (str. 182)

Spodbude za branje:

- Moja kratka predstavitev zgoraj, predstavitev s hrbta knjige ali na domači strani založbe: <https://zalozbavida.si/izdelek/sosuke-natsukawa-o-macku-ki-je-resil-knjige/>
 - Mentorice in mentorji branja si morda pripravimo tudi citate iz knjige, vse polno primernih mest je v besedilu, odvisno od tega, kaj se nam zdi najboljše kot spodbuda tako za branje kot za pogovor po branju.
 - Po branju prisluhnem prvim vtisom po branju; nato pa pogovor vodim tako, da se dotaknemo vseh plasti besedila:
 - Že mladi bralci v 3. triletju bodo najbrž uživali v skrivnostno pustolovskem spoznavanju treh oz. štirih labirintov: bodo razumeli tudi vsa Rintarova spoznanja v njih?
 - Srednješolci in odrasli bralci pa bodo občutili vso simbolnost spoznanj v labirintih in jih obenem doživeli kot spodbudo za razmišljanje o pomenu branja in knjig. Kaj pomeni branje (literature) vsakemu od nas?
 - Roman je zelo primeren za medgeneracijsko branje in pogovor: obeta se zanimivo soočenje med mnenji starejših in mlajših bralcev, zakaj je vredno brati, kateri romani so dobri, katere knjige bi tudi kupili in tudi, zakaj kupili in ne le izposodili v knjižnici?
 - Vzporedno z zgodbo o knjigah in branju pa poteka zorenje srednješolca Rintara: za časa dedkovega življenja je bil samotarski, introvertiran deček, ki ni imel in si niti ni želel prijateljskih vezi s sošolci, po nenadni dedkovi smrti pa se mora odločiti, kaj bo naredil s knjigarno, odloči se, da bo ostal, nadaljeval s šolanjem ... in naveže tudi prijateljske odnose s sošolko Sayo (ali pa gre celo za začetek prve ljubezni?). Ta plast romana morda sporoča, da ni pomembno le branje knjig, ampak da so za polnokrvno življenje posameznika in družbe vendarle pomembni tudi medosebni odnosi v živo.
- Roman poleg vsega prinaša nemalo podrobnosti iz japonskega življenja in kulture. Najbrž je dobrodošel slovarček na koncu knjige.
- Bi še kaj opozorili? (Mene je npr. zmotilo, da govori o težkih in lahkih knjigah. Gre za zahtevno, kakovostno literaturo in manj zahtevno oz. manj kakovostno literaturo? Ves čas govori o knjigah, ko je vendar jasno, da gre – vsaj v četrtem labirintu – za spoznanje o vlogi in moči literature oz. o njenem vplivu na bralce. Je to morda zato, ker je prevod iz angleščine in ne neposredno iz japonščine? Tudi o tem bi lahko govorili, kajne? Ali pa je moja pripomba pač odraz tega, da strokovno delam na področju literature in branja? Bralci pogosto govorijo o težkih, dobrih knjigah ... in v resnici mislijo na literaturo, ne pa npr. na poučne knjige z različnih področij znanja.)
 - Smo opazili, kakšna je ilustracija mačka na naslovnici?
 - Hm, kaj pa maček? Morda na simbolni ravni romana predstavlja »notranji glas« fanta Rintara?

Nadaljnje spodbude za branje:

- V romanu je omenjenih več naslovov znanih del iz svetovne literature, dostopnih tudi v slovenščini. Jih vse poznamo? Nas mika, da bi poročali na kratko o njih, kolikor jih poznamo? Bi katero omenjenih del prebrali?
- Ali kdo pozna in priporoča še kakšen roman, ki tako nazorno spodbuja razmišljanje o pomenu branja in knjig? (Jaz sem se spomnila na roman Michaela Endeja *Neskončna zgodba* (Prev. Janez Gradišnik, Mladinska knjiga, 1987, 465 str.), ki ima samo nekaj skupnih točk z romanom *O mačku, ki je rešil knjige*).

mag. Tilka Jamnik